

Seat No. : _____

N39-106
December-2014
B.A., Sem.-VI
CC-311 : Sanskrit
Shahityadarpaan Parichhed-6

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) विश्वनाथने अभिप्रेत अभिनय शब्द समजावी तेना प्रकारोनी यर्था करो. 7
अथवा/OR
टूंकनोंध लओ. (कोईपण ओ)
Write short notes. (any two)
(1) पूर्वरंग
(2) नान्दी
(3) कथावस्तु अने तेना प्रकारो
(B) 'आर्थोपक्षेपक' पर विस्तृत नोंध लओ. 7
अथवा/OR
'कार्यावस्था' पर नोंध लओ.
2. (A) 'सन्धिपंचक' विशे नोंध लओ. 7
अथवा/OR
साहित्यदर्पणना आधारे नाटकनां लक्षणोनी यर्था करो.
(B) काव्यशास्त्रनी विचार परंपराओनो परिचय करावो. 7
अथवा/OR
संस्कृत नाटकनी उत्पत्ति अंगे विविध मतोनुं आलेखन करो.
3. नीचेनामांथी कोईपण चार कारिकाओनुं वितरण करो : 16
Explain the following कारिका's : (any four)
(1) विना विशेषं सर्वेषां लक्ष्म नाटकवन्मतम् ।
(2) गोपुच्छाग्रसमाग्रं तु बन्धनं तस्य कीर्तितम् ।
(3) भारती संस्कृतप्रायो वाग्व्यापारो नराश्रयः ।
(4) अवान्तरार्थविच्छेदे बिन्दुरच्छेदकारणम् ।
(5) पताकानायकस्य स्यान्न स्वकीयं फलान्तरम् ।
(6) रसव्यक्तिमपेक्षयैषामंगानां संनिवेशनम् ।
न तु केवलया शास्त्रस्थितिसंपादनेच्छया ॥

4. નીચેનામાંથી ગમે તે છના ટૂંકમાં જવાબ આપો :

12

Write the short answers on any six of the following :

- (1) નાટકનું 'વસ્તુ' કેવું હોવું જોઈએ ?
- (2) નાટકમાં મુખ્ય રસ તરીકે કયા રસોનું આલેખન કરી શકાય ?
- (3) 'પ્રસ્તાવના'ના પ્રકારોના નામ લખો.
- (4) 'પતાકા'ની વ્યાખ્યા આપો.
- (5) 'કાર્ય'નો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.
- (6) ધ્વન્યાલોક ઉપરની અત્યંત મહત્વની ટીકાનું નામ આપો.
- (7) દંડીના ગ્રન્થનું નામ આપો.
- (8) વકોક્તિ સમ્પ્રદાયના આઠ પ્રણેતા કોણ છે ?

5. (A) કૌસમાં આપેલ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરીને ખાલી જગ્યા પૂરો.

7

Select the proper option from the given bracket and fill in the blanks.

- (1) વિશ્વનાથ પ્રસ્તાવનાને _____ કહે છે.
(આમુખ, ગર્ભાંક)
- (2) પતાકાસ્થાનકના કુલ _____ પ્રકાર પડે છે.
(4, 5, 7)
- (3) પડદા પાછળ બેઠેલા પાત્રો દ્વારા અર્થનું સૂચન કરવું તે _____ કહેવાય છે.
(ચૂલિકા, અંકાવતાર)
- (4) નીચ અને મધ્યમ પ્રકારનાં પાત્રોથી યુક્ત હોય ત્યારે તે _____ પ્રકારનો વિષ્કમ્ભક કહેવાય છે.
(શુદ્ધ, સંકીર્ણ)
- (5) પતાકા + પ્રાપ્ત્યાશા = _____ સંધિ. (મુખ, ગર્ભ, નિર્વહણ)
- (6) _____ અલંકારશાસ્ત્રનો પ્રાચીનતમ ગ્રન્થ ગણી શકાય.
(નાટ્યશાસ્ત્ર, દશરૂપક)
- (7) કાવ્યનો આત્મા રસ નહિ, પણ અલંકાર છે એમ માનનાર આચાર્ય _____ છે.
(ભામહ, વામન)

(B) નીચેનાં જોડકાં જોડો.

7

Match the columns given below.

અ	બ
(1) પ્રસ્તાવનાનો પ્રકાર	(A) બીજ
(2) ભારતી વૃત્તિનું અંગ	(B) રુદ્રટ
(3) બાર કે આઠ પદોથી યુક્ત	(C) ફલાગમ
(4) અર્થપ્રકૃતિ	(D) પ્રયોગાતિશય
(5) કાર્યાવસ્થા	(E) કુન્તક
(6) કાવ્યાલંકાર	(F) પ્રરોચના
(7) વકોક્તિજીવિત	(G) નાન્દી